

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

PROIZVODNJA, PRODAJA I ZALIHE ŠUMSKIH SORTIMENATA U BIH 2014

Bosna i Hercegovina

Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

Sarajevo, 2015.

Sadržaj

Uvod	5
1 Uvod u statistički proces i njegove rezultate – Metodologija istraživanja	5
2 Relevantnost	7
2.1 Za sve statističke procese	7
2.2 Pokazatelji kvaliteta i učinka – Stopa raspoloživih ESS statistika (R1)	8
3 Tačnost	8
3.1.1 Greška uzorkovanja – Pokazatelj kvaliteta i učinka - Koeficijent varijacije (A1)	8
3.1.2 Objašnjenja	8
3.1.3 Aktivnosti za smanjenje grešaka uzorkovanja	8
3.2 Neuzoračke greške	8
3.2.1.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa prekomjernog obuhvata (A2)	8
3.2.1.2 Greška nedovoljnog obuhvata	8
3.2.1.3 Mjere za smanjenje grešaka obuhvata	8
3.2.2 Greške mjerenja	8
3.2.2.1 Kontrole za otkrivanje grešaka mjerenja	8
3.2.2.2 Razlozi za nastanak grešaka mjerenja	9
3.2.2.4 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa editovanja/uređivanja podataka (A3)	9
3.2.2.5 Mjere za smanjenje broja grešaka mjerenja	9
3.2.3 Greške neodgovora	9
3.2.3.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa neodziva/neodgovora izvještajne jedinice(A4)	9
3.2.3.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa neodziva/neodgovora varijable (A5)	9
3.2.3.3 Postupci za smanjenje stope neodgovora	9
3.2.3.5 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa imputiranih podataka (A6)	9
3.2.3.7 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Prosječna veličina revizije (A8)	10
4 Pravovremenost i tačnost objave	10
4.1 Pravovremenost objave	10
4.1.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Pravovremenost prvih rezultata (T1)	10
4.2 Tačnost objave	10
5 Dostupnost i jasnoća	10
5.1 Dostupnost	10
5.1.1 Kanali diseminacije	10
5.1.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa korištenih kanala diseminacije (AC1)	11
5.1.3 Načini diseminacije	11
5.1.4 Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa korištenih načina diseminacije (AC2)	11
5.1.5 Pokazatelj kvaliteta i učinka – Broj pristupa on-line bazi podataka (AC3)	11
5.2 Jasnoća	11
5.2.1 Printane publikacije i internetska objava	11
5.2.1.1 Diseminirani rezultati	12
5.2.1.2 Nivo (detaljnost) diseminacije	12
5.2.1.3 Metapodaci	12
5.2.1.4 Mjere za poboljšanje jasnoće diseminiranih rezultata	12
5.2.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa kompletnosti meta podataka (AC4)	12
6 Uporedivost i skladnost	13
6.1 Vremenska uporedivost	13
6.1.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Dužina uporedivih vremenskih serija (CC1)	13
6.1.2 Prekidi u vremenskim serijama	13
6.1.3 Ostali faktori, koji utiču na vremensku uporedivost	13

6.2	Geografska uporedivost.....	13
6.2.1	Uporedivost s ostalim članicama evropskog statističkog sistema.....	13
6.3	Desezoniranje.....	13
6.4	Skladnost između privremenih i konačnih podataka	13
6.4.1	Politika diseminacije privremenih podataka	13
6.4.2	<i>Pokazatelj kvaliteta – Skladnost između privremenih i konačnih podataka (CC2)</i>	13
6.4.3	<i>Razlozi za veće razlike između privremenih i konačnih podataka</i>	13
6.5	Skladnost s rezultatima referentnog istraživanja.....	14
6.5.1	Kratak opis referentnog istraživanja	14
6.5.2	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Skladnost sa referentnim podacima (CC3)</i>	14
6.5.3	<i>Razlozi za veća odstupanja</i>	14
7	Ustupci – kompromisi između izlaznih komponenti kvaliteta	14
8	Procjena korisničkih potreba i percepcija korisnika	14
8.1	Klasificiranje i razumijevanje korisnika	14
8.2	Mjerenje percepcija i zadovoljstva korisnika	14
8.2.1	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka-Indeks zadovoljstva korisnika (US1)</i>	15
8.2.2	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka-Vrijeme od zadnjeg istraživanja zadovoljstva korisnika (US2)</i>	15
9	Troškovi i opterećenost ispitanika/izvještajnih jedinica.....	15
9.1	Troškovi istraživanja statističkog ureda	15
9.2	Opterećenost i troškovi ispitanika/izvještajnih jedinica	15
	Troškovi i opterećenost izvještajnih jedinica su mali. Za podatke sa entitetskog nivoa koriste se izvještajne tabele koje se službeno šalju elektronskom poštom.....	15
9.3	Mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti	15
10	Povjerljivost, transparentnost i zaštita	15
10.1	Povjerljivost.....	15
10.2	Transparentnost	16
10.3	Zaštita	16
11	Zaključak.....	16

1 Uvod u statistički proces i njegove rezultate – Metodologija istraživanja

1.1 Namjena i periodika istraživanja

Statistika proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata ima za cilj da utvrdi prirodne pokazatelje proizvodnje i prometa drvnim proizvodima šumarstva. Ovi pokazatelji ilustruju dinamiku privrednih kretanja sektora šumarstva u Bosni i Hercegovini. Rezultati istraživanja namjenjeni su nacionalnim potrebama praćenja ekonomskih kretanja u šumarstvu te utvrđivanju učešća šumarskog sektora u BDP-u Bosne i Hercegovine. Podaci dobiveni istraživanjem koriste se u izvještavanju prema međunarodnim tijelima UN-a koja u okviru svojih aktivnosti prate statistiku šumarstva i prerade drveta (*UNECE/FAO Forestry and timber section, Eurostat i dr.*).

1.2 Pravni osnov i odgovornosti statističkih institucija

- Zakoni o statistici BiH i entitetski Zakoni o statistici;
- Višegodišnji statistički programi i godišnji planovi rada BiH i entiteta;
- Metodologija istraživanja Proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata u BiH
- Međunarodne preporuke i priručnici (UNECE/FAO/Eurostat/ITTO Joint Forest Sector Questionnaire-JFSQ)

Statističko istraživanje je dio godišnjeg programa rada statističkih institucija BiH. Istraživanje je primarno utemeljeno na nivou entitetskih statističkih institucija dok su koordinacija, kompilacija rezultata za nivo Bosne i Hercegovine i međunarodno izvještavanje obaveze Agencije za statistiku BiH. Metodološke osnove ovog statističkog istraživanja produkt su zajedničkog rada članova svih triju statističkih institucija u BiH.

1.3 Jedinica posmatranja

Jedinica posmatranja su javna preduzeća šumarstva u Bosni i Hercegovini ili njihove niže organizacione jedinice.

1.4 Prikupljanje podataka

Podaci o količini proizvedenih i prodatih šumskih sortimenata te o tekućim zalihama na mjesečnom nivou prikupljaju se putem upitnika ŠUM-22.

1.5 Obuhvat

Istraživanje se realizuje u punom obuhvatu jedinica posmatranja. Tromjesečni i godišnji izvještaji o proizvodnji, prodaji i zalihama šumskih sortimenata u BiH obuhvata sva javna preduzeća šumarstva ili njihove niže organizacione jedinice koje gazduju šumama na teritoriji Bosne i Hercegovine.

1.6 Definicije

Nomenklatura šumskih sortimenata korištena u istraživanju temelji se na standardu klasifikacije šumskih sortimenata koji koriste javna preduzeća šumarstva u Bosni i Hercegovini.

Klasifikacija obuhvata podjelu na drvo četinarara i lišćara te šire kategorije šumskih sortimenata unutar ove podjele. Korištena nomenklatura je usklađena sa potrebama nacionalnih statističkih istraživanja i međunarodnog izvještavanja iz oblasti proizvoda eksploatacije šuma. Definicije korištene u istraživanju date su u nastavku:

Četinari su vrste drveća iz klase golosjemenica (Gymnospermae), pretežno iz porodice Pinaceae. Ovdje spadaju autohtone, komercijalne vrste drveća kao što su jela (*Abies alba*), smrča (*Picea abies*) te bijeli (*Pinus sylvestris*) i crni bor (*Pinus nigra*). Drvo četinarara ima jednostavniju građu i u međunarodnoj klasifikaciji se, bez obzira na mehanička svojstva označava nazivom softwood.

Lišćari su vrste drveća iz klase skrivenosjemenica (Angiospermae). Ovdje spadaju autohtone komercijalne vrste drveća lišćara kao što su: bukva (*Fagus sylvatica*), hrast kitnjak (*Quercus petraea*) te u manjem obimu vrste plemenitih lišćara iz rodova *Fraxinus* (jasen), *Acer* (javor), *Ulmus* (brijest) i *Prunus avium* (divlja trešnja) i ostalih tvrdih i mekih lišćara iz rodova *Populus* (topola), *Carpinus* (grab), *Alnus* (joha), *Tilia* (lipa) i dr. Drvo lišćara je složenije građe u odnosu na drvo četinarara i u međunarodnoj klasifikaciji se, bez obzira na mehanička svojstva, označava nazivom hardwood.

Trupci su šumski drvni sortimenti odgovarajućih fizičkih i mehaničkih svojstava, namijenjeni za dalju mehaničku preradu (piljenje, rezanje ili ljuštenje).

Jamsko ili rudničko drvo obuhvata šumske drvne sortimente povoljnih fizičkih i mehaničkih svojstava čiji se prirodni oblik, dimenzije i svojstva koriste za izgradnju i održavanje jamskih kopova i rudarskih okna. Može se upotrebljavati i za krovne konstrukcije.

Ostalo dugo drvo obuhvata tehničko drvo čiji se prirodni oblik, dimenzije i svojstva koriste za proizvodnju elektro i TT stubova, stubova za skele, šipova, jarbola i sl.

Prostorno drvo obuhvata drvo lošijih tehničkih karakteristika, oblo ili cijepano, koje se koristi u hemijskoj preradi za proizvodnju celuloze, drvenjače, drvene vune, tanina i sl.

Ogrijevno drvo je drvo namijenjeno neposredno za ogrijev ili proizvodnju drvenog uglja.

Ostalo grubo obrađeno drvo obuhvata sitno tehničko drvo kao što su stubovi za hmelj ili lozu, motke, kolje, štapovi, ručke, obruči, pletarski štapovi, pruće i sl.

1.7 Obrada podataka

Podaci o proizvodnji, prodaji i zalihama šumskih sortimenata prikupljaju se od strane entitetskih statističkih institucija na mjesečnom nivou. Podaci se, prema dinamici utvrđenoj usaglašenim godišnjim „Planom rada Agencije za statistiku BiH“ i godišnjim planovima rada entitetskih statističkih institucija dostavljaju Agenciji za statistiku BiH na tromjesečnom nivou. Kontrolu podataka i eventualnih značajnih odstupanja vrše entitetski statistički zavodi u kontaktu sa izvještajnim jedinicama. Agencija za statistiku BiH takođe, prateći dinamiku promjena, vrši provjeru podataka u saradnji sa entitetskim statističkim institucijama ukoliko dođe do značajnih odstupanja vrijednosti u poređenju sa referentnim periodima na tromjesečnom i godišnjem nivou. Agencija za statistiku BiH vrši kompilaciju mjesečnih podataka o proizvodnji i prodaji šumskih sortimenata i izračun indeksa. Zalihe šumskih sortimenata se daju na godišnjem nivou i računaju kao prosječne zalihe pojedinih sortimenata i njihovih grupa u toku godine.

1.8 Objavljivanje rezultata

Rezultate proizvodnje i prodaje šumskih sortimenata u BiH Agencija za statistiku objavljuje tromjesečnom i godišnjom dinamikom. Podatke o prosječnim zalihama šumskih sortimenata Agencija za statistiku BiH objavljuje samo na godišnjem nivou. Tromjesečna saopštenja objavljuju se 45 dana nakon isteka predmetnog tromjesečja kao konačni rezultati a godišnje istraživanje u martu tekuće godine za prethodnu godinu.

1.9 Ključne varijable

- količine proizvedenih šumskih sortimenata,
- količine prodatih šumskih sortimenata,
- prosječne godišnje zalihe šumskih sortimenata.

1.10 Ključne statistike

- tromjesečni indeks proizvodnje šumskih sortimenata, koji pokazuje promjene u proizvodnji u odnosu na odgovarajuće tromjesečje u godini n-1,
- tromjesečni index prodaje šumskih sortimenata, koji pokazuje promjene u prodaji u odnosu na odgovarajuće tromjesečje u godini n-1,
- godišnji indeks proizvodnje šumskih sortimenata, koji pokazuje promjene u proizvodnji u odnosu na godinu n-1,
- godišnji indeks prodaje šumskih sortimenata, koji pokazuje promjene u prodaji u odnosu na godinu n-1,
- godišnji indeks prosječnih zaliha šumskih sortimenata, koji pokazuje promjene u prosječnim zalihama u toku godine u odnosu na godinu n-1.

1.11 Upitnik

Upitnik koji se koristi za prikupljanje podataka je ŠUM-22.

1.12 Kontakt informacije

- Boro Kovačević – stručni savjetnik za statistiku šumarstva u Odsjeku za statistiku poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u Agenciji za statistiku BiH (boro.kovacevic@bhas.ba)

2 Relevantnost

2.1 Za sve statističke procese

Statistika proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata bazirana je na standardima klasifikacije šumskih sortimenata u Bosni i Hercegovini. Klasifikacija šumskih sortimenata u istraživanju zadovoljava nacionalne potrebe za praćenjem dinamike proizvodnje i prometa drvnim proizvodima šumarstva. Klasifikacija takođe ispunjava zahtjeve međunarodnog izvještavanja prema kategorijama podjele oblog drveta i u skladu je sa statistikom međunarodne trgovine i Carinskom tarifom Bosne i Hercegovine.

2.2 Pokazatelji kvaliteta i učinka – Stopa raspoloživih ESS statistika (R1)

Za statističko istraživanje proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata ne postoje specifične ESS regulative. Rezultati istraživanja se pored nacionalnih potreba koriste i za potrebe izvještavanja prema međunarodnim tijelima koje prate i obraduju statističke podatke proizvodnje i međunarodne trgovine drvetom i proizvodima od drveta (UNECE/FAO Forestry and Timber Section i Eurostat). Broj i struktura statističkih indikatora u istraživanju bazirana je na nacionalnim potrebama ali istraživanje takođe trenutno, prema vrsti šumskih sortimenata oblog drveta u potpunosti zadovoljava zahtjevane međunarodne statističke indikatore.

3 Tačnost

3.1.1 Greška uzorkovanja – Pokazatelj kvaliteta i učinka - Koeficijent varijacije (A1)

Statistika proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata u BiH se zasniva na punom obuhvatu svih preduzeća koja gazduju državnim šumama u BiH i zbog toga se ne može govoriti o grešci uzorkovanja.

3.1.2 Objašnjenja

Vidjeti 3.1.1

3.1.3 Aktivnosti za smanjenje grešaka uzorkovanja

Vidjeti 3.1.1

3.2 Neuzoračke greške

3.2.1 Greške obuhvata

3.2.1.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa prekomjernog obuhvata (A2)

Istraživanje proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata nema prekomjerni obuhvat. Izvještajne jedinice su javna preduzeća šumarstva ili njihove organizacione jedinice koje gazduju državnim šumama na teritoriji Bosne i Hercegovine.

3.2.1.2 Greška nedovoljnog obuhvata

Nije bilo slučajeva nedovoljnog obuhvata

3.2.1.3 Mjere za smanjenje grešaka obuhvata

Praćenje i ažuriranje eventualnih promjena u strukturi sistema gazdovanja državnim šumama u Bosni i Hercegovini.

3.2.2 Greške mjerenja

3.2.2.1 Kontrole za otkrivanje grešaka mjerenja

Vizuelna kontrola i praćenje vremenskih serija.

3.2.2.2 Razlozi za nastanak grešaka mjerenja

Greške u mjerenju su moguće u fazama prikupljanja odnosno unosa podataka od strane izvještajnih jedinica. Upitnici i metodološka uputstva su dostavljena izvještajnim jedinicama a s njima se održava redovan kontakt u cilju minimiziranja grešaka. Do grešaka može doći i usljed pogrešne klasifikacije pojedinih šumskih sortimenata prilikom ispunjavanja upitnika.

3.2.2.3 Postupanje u slučaju grešaka mjerenja

Nakon što se uoči greška u fazi prikupljanja ili unosa podataka, kontaktiraju se izvještajne jedinice radi provjere i ispravljanja grešaka.

3.2.2.4 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa editovanja/uređivanja podataka (A3)

Ne postoji precizna evidencija o mjerama korekcije podataka. Pojava korekcije podataka je veoma mala. Buduće mjere unapređenja kvalitete i učinka trebaju sadržavati proceduru evidencije broja izvještaja i varijabli koje su morale biti korigovane prilikom obrade podataka.

3.2.2.5 Mjere za smanjenje broja grešaka mjerenja

Najznačajniji instrument za smanjenje pojave grešaka prilikom popunjavanja upitnika jesu precizna uputstva za popunjavanje i kontakti sa izvještajnim jedinicama radi otklanjanja eventualnih nerazumjevanja.

3.2.3 Greške neodgovora

3.2.3.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa neodziva/neodgovora izvještajne jedinice(A4)

U posmatranom periodu nije evidentiran neodgovor bilo koje od izvještajnih jedinica.

3.2.3.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa neodziva/neodgovora varijable (A5)

Proces evidencije neodgovora po varijablama nije implementiran.

3.2.3.3 Postupci u slučaju neodgovora

Najčešće se uspostavlja kontakt sa izvještajnom jedinicom u slučaju izostanka pojedinih podataka ili cijelog upitnika.

3.2.3.3 Postupci za smanjenje stope neodgovora

- Kontaktiranje izvještajne jedinice, po potrebi i ponovljeno
- Dodatna metodološka pojašnjenja varijabli
- Pomjeranje rokova za dostavu podataka.

3.2.3.5 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa imputiranih podataka (A6)

U istraživanju se ne vrše imputiranja podataka. U slučaju pojave nedostajućih varijabli greške se ispravljaju u kontaktu sa izvještajnim jedinicama

3.2.3.6 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Broj učinjenih grešaka, prema vrsti (A7)

Eventualne greške se ispravljaju prije unosa podataka i izračunavanja indeksa tako da pojava naknadne korekcije podataka nije zabilježena.

3.2.3.7 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Prosječna veličina revizije (A8)

Ne vrši se revizija rezultata istraživanja.

4 Pravovremenost i tačnost objave

4.1 Pravovremenost objave

4.1.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Pravovremenost prvih rezultata (T1)

Pravovremenost prve objave rezultata istraživanja je određena kao razlika između datuma prve objave i kraja referentnog razdoblja, u našem slučaju se radi o 45 dana od dana završetka referentnog tromjesečja. Za godišnje istraživanje taj period je 75 dana od kraja referentne godine.

4.1.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Pravovremenost konačnih rezultata (T2)

Prvi rezultati su ujedno i konačni podaci - te se naknadno ne ispravljaju.

4.2 Tačnost objave

4.2.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Tačnost objave (T3)

Nije bilo odstupanja između najavljenog datuma u godišnjem kalendaru publikovanja i stvarnog datuma objave.

4.3 Razlozi za veća kašnjenja i mjere za poboljšanje pravovremenosti i tačnosti objave

Nisu evidentirani razlozi za veća kašnjenja u objavi rezultata istraživanja.

5 Dostupnost i jasnoća

5.1 Dostupnost

5.1.1 Kanali diseminacije

Pri objavljivanju rezultata provedenog istraživanja proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata u BiH korišteni su sljedeći diseminacijski kanali:

Broj	Kanali diseminacije	Korišteno
1	Web stranica – internet objava	DA
2	Pisani zahtjevi korisnika po njihovoj specifikaciji	DA
3	Podaci koji se objavljuju putem telefona	NE
4	Digitalni mediji (CD, diskete, itd ..)	NE
5	Podaci predstavljeni na novinarskoj konferenciji	DA

6	Tematski bilten	NE
7	Posebne printane publikacije	NE
8	Baze, dostupne spoljnim korisnicima	NE
9	Statistički zaštićeni mikropodaci	NE

5.1.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa korištenih kanala diseminacije (AC1)

Stopa korištenih kanala diseminacije rezultata je 33% (3/9X100).

5.1.3 Načini diseminacije

Pri objavljivanju rezultata provedenog istraživanja proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata u BiH korišteni su sljedeći načini diseminacije:

Broj	Načini diseminacije	Korišteno
1	Web stranica – internet objava	DA
2	Web stranice ostalih institucija	DA
3	Web stranice međunarodnih organizacija	NE
4	Tematske Web stranice (npr.popis stanovništva)	NE
5	Pisani zahtjevi	DA
6	Telefonsko posredovanje	DA
7	Digitalni mediji (CD, diskete, itd ..)	NE
8	Podaci predstavljeni na novinarskoj konferenciji	DA
9	Godišnjak	DA
10	BiH u brojkama	DA
11	Prva objava – priopćenje	DA
12	Tematski bilten	NE
13	Posebne publikacije	NE
14	Publikacije Eurostata	NE
15	Publikacije ostalih međunarodnih organizacija (OECD, IMF)	NE
16	Baze podataka, namijenjene za internu upotrebu	DA
17	Baze, dostupne spoljnim korisnicima	DA

5.1.4 Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa korištenih načina diseminacije (AC2)

Stopa korištenih kanala diseminacije rezultata je 59% (10/17X100).

5.1.5 Pokazatelj kvaliteta i učinka – Broj pristupa on-line bazi podataka (AC3)

Ovo treba biti razvijeno u saradnji sa IT osobljem.

5.2 Jasnoća

5.2.1 Printane publikacije i internetska objava

- Tromjesečno priopćenje » Proizvodnja i prodaja šumskih sortimenata u BiH « (Q1/Q2/Q3/Q4 2014);

- Godišnje priopćenje » Proizvodnja, prodaja i zalihe šumskih sortimenata u BiH » (2014)
- Bilten » BiH u brojkama 2014 « u dijelu koji se odnosi na šumarstvo.

5.2.1.1 Diseminirani rezultati

Rezultati istraživanja » Proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata u BiH » dati su apsolutnim vrijednostima (količinama) izraženim u kubnim metrima (m³). Objavljaju se i indeksi u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine ili u odnosu na prethodnu godinu. Rezultati se publikuju u tabelama i pratećim komentarima i graficima.

5.2.1.2 Nivo (detaljnost) diseminacije

Podaci se objavljuju za nivo Bosne i Hercegovine

5.2.1.3 Metapodaci

Referentna Metadata - ESMS: Kontakt (organizacija, organizacijska jedinica, mail adresa); Metadata ažuriranje - datumi; Statistička prezentacija (opis podataka, klasifikacijski sistem, sektorska pokrivenost, statistički koncepti i definicije, statistička jedinica, statistička populacija, referentno područje, vremenska pokrivenost, bazni period); Jedinica mjere; Referentni period; Institucionalni mandat (pravni akti i drugi sporazumi, davanje podataka); Povjerljivost (povjerljivost – politika, povjerljivost – obrada podataka); Politika publikovanja (kalendar publikovanja, kalendar pristupa publikacijama, pristup korisnika); Učestalost diseminacije; Format diseminacije (saopćenja – vijesti, publikacije, on-line baza podataka, pristup Micro-podacima, ostalo); Dostupnost dokumentacije (metodološka dokumentacija, dokumentacija kvaliteta); Menadžment kvaliteta (osiguranje kvaliteta, procjene kvaliteta); Relevantnost (korisničke potrebe, zadovoljstvo korisnika, potpunost); Tačnost i pouzdanost (ukupna tačnost, uzoračka greška, neuzoračka greška - a) greška obuhvata - b) greška mjerenja - c) greška obrade - d) greška neodgovora); Pravovremenost i tačnost objave (pravovremenost, tačnost objave); Uporedivost (uporedivost – geografska, uporedivost – vremenska); Koherentnost (koherentnost – međudomenska, koherentnost sa npr. statistikom stanovništva, koherentnost sa npr. procjenom zaposlenosti u nacionalnim računima, koherentnost sa procjenom zaposlenosti koje potiču iz posl. istraživanja, koherentnost – interna); Troškovi i opterećenost; Revizija podataka (revizija podataka – politika, revizija podataka – praksa); Statistička obrada (izvori podataka, učestalost prikupljanja podataka, prikupljanje podataka, provjera valjanosti podataka, kompilacija podataka, podešavanje).

5.2.1.4 Mjere za poboljšanje jasnoće diseminiranih rezultata

Podaci se na novoj stranici BHAS-a prikazuju u PDF formatu, u excel tabelama i grafički kako bi se omogućilo korisnicima da analiziraju i upotrebljavaju podatke.

5.2.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa kompletности meta podataka (AC4)

Ukupan broj korištenih metadata elemenata iz preporučene Referentne ESMS je 55. Broj raspoloživih metadata elemenata u istraživanju Proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata u BiH iznosi 35. Znači, stopa kompletности metapodataka za Proizvodnju, prodaju i zalihe šumskih sortimenata je 64 % (35/55x100).

6 Uporedivost i skladnost

6.1 Vremenska uporedivost

6.1.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Dužina uporedivih vremenskih serija (CC1)

Podaci o proizvodnji, prodaji i zalihama šumskih sortimenata u Bosni i Hercegovini prikupljaju se od 2000. godine. Rezultati istraživanja su takođe prvi put objavljeni 2000. godine od kada se redovno objavljuju.

Tromjesečni i godišnji podaci se objavljuju od 2000 godine. Imamo vremensku seriju podataka za BiH u dužini od 15 godina. Vrijednost pokazatelja je $15 \times 4 = 60$.

6.1.2 Prekidi u vremenskim serijama

Nije bilo prekida u serijama podataka iz istraživanja proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata u BiH od početka jedinstvenog načina prikupljanja.

6.1.3 Ostali faktori, koji utiču na vremensku uporedivost

Nije bilo faktora od značaja da bi utjecali na vremensku uporedivost.

6.2 Geografska uporedivost

6.2.1 Uporedivost s ostalim članicama evropskog statističkog sistema

Naturalni podaci istraživanja su u širim metodološkim kategorijama (oblovina, industrijska oblovina, energetska (ogrijevno) drvo, podjela na četinarsko (softwood) i lišćarsko (hardwood) drvo te podjela na niže kategorije) uporedivi sa podacima ostalih članica evropskog statističkog sistema i članicama UNECE-a.

6.3 Desezoniranje

Ne vrši se desezoniranje podataka istraživanja proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata u BiH.

6.4 Skladnost između privremenih i konačnih podataka

6.4.1 Politika diseminacije privremenih podataka

Pri iskazivanju rezultata Proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata u BiH ne koristimo politiku diseminacije privremenih podataka ovog istraživanja.

6.4.2 Pokazatelj kvaliteta – Skladnost između privremenih i konačnih podataka (CC2)

Prvi rezultati su takođe i konačni rezultati, tako da se ovaj pokazatelj ne izračunava.

6.4.3 Razlozi za veće razlike između privremenih i konačnih podataka

Ne postoje razlike između privremenih i konačnih podataka, jer su prvi rezultati ujedno i konačni.

6.5 Skladnost s rezultatima referentnog istraživanja

6.5.1 Kratak opis referentnog istraživanja

Ne provodi se referentno istraživanje.

6.5.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Skladnost sa referentnim podacima (CC3)

Ne provodi se nijedno referentno istraživanje da bismo uporedili podatke.

6.5.3 Razlozi za veća odstupanja

Ne provodi se nijedno referentno istraživanje.

7 Ustupci – kompromisi između izlaznih komponenti kvaliteta

Nijedan trade-offs (ustupak između izlaznih komponenti kvaliteta) nije analiziran u ovom istraživanju.

8 Procjena korisničkih potreba i percepcija korisnika

Korisnici podataka o proizvodnji, prodaji i zalihama šumskih sortimenata u BiH su ili mogu biti institucije na nivou Bosne i Hercegovine, druge institucije koje se bave analizom ekonomskih kretanja i šumarske privrede u BiH te ostali korisnici kao što su naučno-obrazovne ustanove i dr. Redovna tromjesečna i godišnja priopćenja prate tabela i grafikoni sa naturalnim i indeksnim pokazateljima kretanja u proizvodnji, prodaji i zalihama šumskih sortimenata u BiH u odnosu na isto trmesečje ili godinu u godini n-1. Priopćenje prati kratki komentar na sva tri zvanična jezika i oba pisma u BiH te takođe prevod komentara na engleski jezik. Svako priopćenje takođe sadrži i metodološka objašnjenja pojedinih indikatora.

8.1 Klasificiranje i razumijevanje korisnika

Korisnici podataka o proizvodnji, prodaji i zalihama šumskih sortimenata u BiH su ili mogu biti institucije na nivou Bosne i Hercegovine, druge institucije koje se bave analizom ekonomskih kretanja i šumarske privrede u BiH te ostali korisnici kao što su naučno-obrazovne ustanove i dr. Korisnici podataka su takođe i međunarodne organizacije kao što su FAO, UNECE i Eurostat.

8.2 Mjerenje percepcija i zadovoljstva korisnika

Podaci o proizvodnji, prodaji i zalihama šumskih sortimenata u BiH zadovoljavaju potrebe korisnika na nacionalnom nivou. Do sada nisu zabilježene primjedbe ni na kvalitet niti na strukturu podataka. Podaci takođe čine dio izvještaja (JFSQ) o proizvodnji i vanjskoj trgovini šumarstva, drvne industrije te industrije celuloze i papira koje Agencija za statistiku BiH godišnje šalje u UNECE. Podaci konkretnog istraživanja zadovoljavaju potrebe upitnika JFSQ a i na nivou kompletnog upitnika stoji ocjena o značajnom poboljšanju kvalitete podataka u posljednjih pet godina.

8.2.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Indeks zadovoljstva korisnika (US1)

Ne obavlja se posebno istraživanje zadovoljstva korisnika.

8.2.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka – Vrijeme proteklo od zadnjeg istraživanja zadovoljstva korisnika (US2)

Ne obavlja se posebno istraživanje zadovoljstva korisnika.

9 Troškovi i opterećenost ispitanika/izvještajnih jedinica

9.1 Troškovi istraživanja statističkog ureda

9.1.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka – Godišnji operativni troškovi, prosjek prema glavnim troškovnim komponentama (PCR1)

Troškovi Agencije za statistiku BiH koji se odnose na statistiku proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata nisu raspoloživi.

9.2 Opterećenost i troškovi ispitanika/izvještajnih jedinica

9.2.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka – Godišnje opterećenje ispitanika u satima i/ili finansijskim pokazateljima (PCR2)

Troškovi i opterećenost izvještajnih jedinica su mali. Za podatke sa entitetskog nivoa koriste se izvještajne tabele koje se službeno šalju elektronskom poštom.

9.3 Mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti

Zbog neznatne opterećenosti i nepostojanja troškova izvještajnih jedinica, ne poduzimaju se nikakve mjere smanjenja troškova.

10 Povjerljivost, transparentnost i zaštita

10.1 Povjerljivost

Povjerljivost statističkih podataka je zahtjevana zakonom a osoblje koje provodi statističko istraživanje ima po istom pravnom osnovu obavezu zaštite povjerljivosti. Tako se u članu 27. Zakona o statistici BiH navodi da »Prilikom prikupljanja, obrade, dostave i distribucije statističkih podataka Bosne i Hercegovine, nadležni organi, uključujući organe na entitetskom nivou, poduzimaju sve mjere organizacione, regulatorne, administrativne i tehničke prirode koje su potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korištenja«, a u članu 28. istog Zakona se kaže » Osobe koje prilikom obavljanja svojih poslova imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon što prestanu obavljati svoje funkcije«.

Takođe, u dokumentu »Pravilnik o zaštiti statističkih podataka u Agenciji za statistiku« navedene su procedure za osiguranje povjerljivosti za vrijeme prikupljanja, obrade i diseminacije – što uključuje, protokole za osiguranje individualnih podataka kojima se ima pristup, pravila za definiranje povjerljivih ćelija u izlaznim tabelama i procedure za otkrivanje i prevenciju naknadnih razotkrivanja, kao i pristup mikropodacima za istraživačke namjene spoljnim korisnicima.

10.2 Transparentnost

Podaci statističkog istraživanja Proizvodnja, prodaja i zalihe šumskih sortimenata u BiH su transparentni i pristupačni korisnicima podataka. Ako dođe do pojave grešaka u publikacijama iste će biti korigovane i korekcije će biti jasno naznačene u publikaciji.

10.3 Zaštita

Navedeno u poglavlju 10.1.

11 Zaključak

Statističko istraživanje proizvodnje, prodaje i zaliha šumskih sortimenata u BiH je značajno i sa stanovišta dobivanja i praćenja podataka o proizvodnji i tokovima šumskih sortimenata kao značajnog dijela ukupne proizvodnje u šumarstvu BiH a takođe i sa stanovišta prikupljanja dijela ekonomskih podataka za razvoj ekonomskih računa u šumarstvu i nacionalnih računa. Dalji razvoj istraživanja ovisi o promjenama legislative u šumarstvu Bosne i Hercegovine i prilagođavanja nasljeđene kategorizacije »šuma i šumskog zemljišta« međunarodnoj nomenklaturi i zahtjevima. To se prvenstveno odnosi na mogućnost odvojenog tretmana šumskog zemljišta koje po definiciji nije šuma (other wooded land) i drvne mase koja se sječom dobiva sa takvog zemljišta.